

Briselē, 2026. gada 3. jūlijā
(OR. en)

11131/26

ECOFIN 921
UEM 325
SOC 450
EMPL 252
COMPET 865
ENV 841
EDUC 307
ENER 463
JAI 901
GENDER 138
JEUN 181
SAN 539
ECB
EIB

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Nīderlandes ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās un ko galīgajā redakcijā ir sagatavojusi Ekonomikas un finanšu komiteja, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2026) 219 final.

PADOMES IETEIKUMS

par Nīderlandes ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ¹, un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 1176/2011 (2011. gada 16. novembrī), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 306, 23.11.2011., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā ir noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) izklāstītajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un to īstenošanas uzraudzību.
- (2) Komisija 2025. gada 25. novembrī pieņēma atzinumu par Nīderlandes 2026. gada budžeta plāna projektu. Tajā pašā dienā Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Nīderlande bija minēta starp tām dalībvalstīm, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ³ Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.
- (3) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka trīs pārmaiņu imperatīvi, proti, inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja, kā arī drošība, ir būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri. Kopš Konkurētspējas kompasa publicēšanas tas ir izmantots Eiropas pusgada darbā, proti, ar tā palīdzību ir nodrošināts, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst ES stratēģiskajiem mērķiem un ka tiek izveidota vienota pieeja ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.

³ OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads risinās vienlaikus ar Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanu ⁴. Atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme, lai rezultatīvi sasniegtu Eiropas pusgada politikas prioritātes, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt un izmantot ANM ietvaros atbalstītās un īstenotās reformas un investīcijas, jo īpaši tās, kas palīdz risināt konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos konstatētās problēmas.
- (5) 2026. gada 3. jūnijā Komisija publicēja 2026. gada ziņojumu par Nīderlandi. Tajā tika izvērtēts, kā Nīderlande īstenojusi 2025. gadā tai adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Nīderlande. Tajā bija arī novērtēts Nīderlande progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķrādītāju sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļināto pārskatu par Nīderlandi. Komisijas dienesti minētās regulas piemērošanas nolūkiem sagatavoja novērtējumu par Nīderlandes makroekonomisko neaizsargātību, un tā galvenie konstatējumi tika publicēti 2026. gada 20. maijā ⁵. Komisija 2026. gada 3. jūnijā secināja, ka Nīderlandē vairs nepastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrētāk, gadu gaitā ir pastāvējusi neaizsargātība, kas saistīta ar mājstāvētību parāda augsto līmeni, mājokļu tirgu un lielo tekošā konta pārpalikumu, taču pēdējā laikā tā ir mazinājusies. Lielais tekošā konta pārpalikums pēdējā laikā nedaudz samazinājās, un daļa no tā ir strukturāla, jo Nīderlande darbojas kā svarīgs Eiropas tirdzniecības centrs un tajā atrodas daudzi starptautiski uzņēmumi. Vienlaikus no uzkrājumu un investīciju viedokļa pārpalikuma kritums atspoguļo to, ka iekšzemes pieprasījums ir bijis galvenais nesenā reālā IKP pieauguma veicinātājs un pieprasījums ir pieaudzis straujāk nekā pārējā eurozonā, lai gan no zemāka līmeņa. Netiek prognozēts, ka tekošā konta pārpalikums šogad vai nākamgad pieaugs. Mājokļu cenas turpina ievērojami pieaugt, mājokļu piedāvājumam samazinoties. Mājstāvētību parāda attiecība pret IKP 2025. gadā atkal samazinājās, lai gan lēnāk nekā iepriekš, jo palielinājās aizņēmumu īpatsvars ar zemākām procentu likmēm. Mājstāvētību parāds turpmākajos gados var stabilizēties, un riskus, kas saistīti ar lielu mājstāvētību parādu, daļēji mazina fiksētās likmes hipotekāro aizdevumu izplatība. Ir veikti daži politikas pasākumi, lai palielinātu mājokļu piedāvājumu, un jaunākā valdības investīciju programma, tostarp mājokļu jomā, vidējā termiņā varētu palīdzēt samazināt tekošā konta pārpalikumu. Raugoties nākotnē, mājokļu piedāvājuma efektīva palielināšana un tādu nodokļu stimulu novēršana, kas veicina ar parādu finansētu mājokļu iegādi, varētu palīdzēt stabilizēt mājokļu cenas un ilgtermiņā samazināt mājstāvētību parādu, savukārt iekšzemes investīciju palielināšana palīdzētu vēl vairāk samazināt tekošā konta pārpalikumu. Eiropas pusgads nodrošinās satvaru progresa uzraudzībai mājokļu reformu jomā.

⁵ SWD(2026) 140 final.

- (7) Padome [datums] pēc Komisijas novērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Nīderlandes 2026. gada aprīļa valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ⁶. Plāns tika iesniegts saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 15. panta 2. punktu, aptver laikposmu no 2026. līdz 2030. gadam un atspoguļo fiskālo korekciju četru gadu garumā. Padome ieteica šādus neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus: 4,7 % 2026. gadā, 3,5 % 2027. gadā, 3,1 % 2028. gadā, 3,5 % 2029. gadā un 3,7 % 2030. gadā, kas atbilst maksimālajam kumulatīvajam pieauguma tempam, kurš aprēķināts, atsaucoties uz 2025. bāzes gadu, proti, 4,7 % 2026. gadā, 8,4 % 2027. gadā, 11,7 % 2028. gadā, 15,6 % 2029. gadā un 19,9 % 2030. gadā. Šis ieteikums aizstāja 2025. gada 21. janvāra ieteikumu ⁷. Tomēr tajā noteiktie neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi 2025. gadam, proti, 3,5 % gadā un 10,4 % kumulatīvi, atsaucoties uz 2023. bāzes gadu, joprojām ir būtiski, lai novērtētu atbilstību līdz 2025. gadam (ieskaitot).
- (8) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls izaicinājums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis koordinēti pieprasīt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu ⁸, un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāsmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Dalībvalstis joprojām var pieprasīt valsts izņēmuma klauzulas aktivizēšanu jebkurā laikā līdz 2028. gadam, ja tās atbilst Regulas (ES) 2024/1263 26. pantā noteiktajiem kritērijiem.

⁶ Padomes Ieteikums [datums], ar ko apstiprina Nīderlandes 2026. gada aprīļa valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV [OV: lūgums ievietot attiecīgās OV atsaucēs]).

⁷ Padomes Ieteikums (2025. gada 21. janvāris), ar ko nosaka Nīderlandes neto izdevumu virzību (OV C, C/2025/648, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/648/oj>).

⁸ Komisijas paziņojums “Aizsardzības izdevumu pieauguma iekļaušana Stabilitātes un izaugsmes paktā”, Brisele, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

- (9) Nīderlande 2026. gada 14. aprīlī iesniedza 2026. gada progresa ziņojumu ⁹, kurā iztīrāja neto izdevumu ieteikto maksimālo pieauguma tempu ievērošanu un tādu reformu un investīciju īstenošanu, ar ko reaģē uz galvenajām problēmām, kuras konstatētas Eiropas pusgada konkrētai valstij adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Nīderlandes pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu.
- (10) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 1,8 %, un SPCI inflācija bija 3,3 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā palielināsies par 1,0 % un 2027. gadā par 1,1 %, taču SPCI inflācija 2026. gadā plānota 3,2 % apmērā un 2027. gadā 2,5 % apmērā.
- (11) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ¹⁰ Nīderlandes vispārējās valdības budžeta deficīts pieauga no 0,7 % no IKP 2024. gadā līdz 1,6 % no IKP 2025. gadā. Deficīta pieaugums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo pieaugošos kārtējos izdevumus un publiskās investīcijas, kā arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa strukturālos samazinājumus. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas bija zināmi prognozes termiņa datumā, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka deficīts 2026. gadā būs 2,5 % no IKP un 2027. gadā – 1,9 % no IKP. Deficīta pieaugums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo militārpersonu pensiju sistēmas reformas pagaidu ietekmi, kuras ietvaros no valdības privātam pensiju fondam ir jāpārskaita aptuveni 0,7 % no IKP.

⁹ 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

¹⁰ *Eurostat* euro rādītāji, 2026. gada 22. aprīlis.

- (12) Pamatojoties uz Komisijas aplēsēm, fiskālā nostāja ¹¹, kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2025. gadā bija ekspansīva, proti, 0,8 % no IKP. Tiek prognozēts, ka tā kopumā saglabāsies neitrāla gan 2026. gadā, gan 2027. gadā.
- (13) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ¹² Nīderlandes vispārējās valdības parāds pieauga no 43,8 % no IKP 2024. gada beigās līdz 44,4 % no IKP 2025. gada beigās. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām palielināsies līdz 46,9 % un līdz 2027. gada beigām saglabāsies kopumā stabila 47,0 % līmenī. Pieaugums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo aizdevumus Nīderlandes elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoram *TenneT* un valsts enerģētikas uzņēmumam *EBN*.
- (14) Saskaņā ar *Eurostat* datiem ¹³ kopējie vispārējās valdības izdevumi aizsardzībai Nīderlandē 2025. gadā bija 1,7 % no IKP. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi aizsardzības izdevumi tiek prognozēti 1,9 % apmērā no IKP 2026. gadā ¹⁴.

¹¹ Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu mērījums. Tās mērķis ir novērtēt ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

¹² *Eurostat* euro rādītāji, 2026. gada 22. aprīlis.

¹³ *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (*COFOG*).

¹⁴ NATO aizsardzības izdevumu definīcija atšķiras no valdības funkciju klasifikācijā (*COFOG*) lietotās aizsardzības izdevumu definīcijas. Turklāt atšķirības varētu izraisīt arī izdevumu, jo īpaši ar militāro ekipējumu saistītu izdevumu, ierakstīšanas laiks, tāpēc ka NATO pārskatos netiek ievēroti nacionālo kontu noteikumi par ierakstīšanas laiku.

- (15) Savienība joprojām saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī sākās karš Tuvajos Austrumos, Nīderlande ir pieņēmusi fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem ¹⁵. To vidū ir ārkārtas enerģētikas fonds, kas paredzēts visneaizsargātāko mājsaimniecību atbalstam augsto enerģijas rēķinu segšanā 2026.–2027. gada ziemā, pastāvīgs ar nodokli neapliekamās ceļa izdevumu kompensācijas palielinājums un mērķtiecīga mehānisko transportlīdzekļu nodokļa likmes samazināšana piegādes furgoniem un kravas automašīnām 2026. gadā. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi šo pasākumu fiskālās izmaksas 2026. gadā būs mazākas par 0,1 % no IKP.
- (16) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, neto izdevumi Nīderlandē 2025. gadā pieauga par 7,2 % un 2024. un 2025. gada kumulatīvais pieaugums bija 10,6 %. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir lielāks par Padomes 2025. gada janvārī ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei, kas gada izteiksmē ir 1,5 % no IKP. Aplūkojot 2024. un 2025. gadu kopā, tiek prognozēts, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps arī būs lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un kumulatīvā izteiksmē atbilst novirzei 1,0 % apmērā no IKP.

¹⁵ Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).

- (17) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Nīderlandē 2026. gadā pieaugs par 4,9 %. Neto izdevumu prognozētais pieaugums 2026. gadā ir lielāks par Padomes [datums] ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei, kas gada izteiksmē ir 0,1 % no IKP.
- (18) Nīderlandes iedzīvotāju ienākuma nodokļa sistēmā atsevišķiem aktīviem tiek piemērots atšķirīgs režīms nekā pārējiem, tādējādi radot kropļojumus kapitāla sadalē un ekonomisko lēmumu pieņemšanā. Jāatzīmē, ka hipotekārā kredīta procentu atskaitījumi – apvienojumā ar zemu imputēto īres nodokli – rada spēcīgu fiskālo noslieci par labu investīcijām mājokļos, kas bieži tiek finansēti ar aizņēmumiem, nevis par labu investīcijām akcijās un obligācijās. Turklāt preferenciāls nodokļu režīms tiek piemērots arī pensiju iemaksām un aktīviem, kas tiek turēti slēgtās sabiedrībās, proti, uzņēmumos, kuros kapitāldaļu vairākums pieder tikai dažām personām. Tajā pašā laikā mājāsaimniecību ienākumi no uzkrājumiem un ieguldījumiem tiek aplikti ar nodokli, piemērojot pieņemtās – nevis faktiskās – ienesīguma likmes; šāda prakse rada risku pastiprināt ekonomikas ciklus, ja šīs likmes neatspoguļo faktiskos rezultātus. Valdība ir sākusi apsvērt pāreju uz kapitāla pieauguma nodokli, iespējams, līdz 2028. gadam. Tādu reformu īstenošana, kas mazina šo nevienlīdzīgo nodokļu režīmu – gan aktīvu veidu ietvaros, gan starp tiem –, samazinās nodokļu arbitražas iespējas, stiprinās nodokļu sistēmas kā automātiskā stabilizatora lomu, mazinās ekonomisko nevienlīdzību un veicinās efektīvāku kapitāla sadali. Tā kā šis nevienlīdzīgais nodokļu režīms veicina augstas mājāsaimniecību parādsaistības, šīs nevienlīdzības mazināšanai ir svarīga nozīme arī makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanā.

- (19) Papildus iepriekš minētajiem nodokļu stimuliem pārāk augstu novērtējumu mājokļu tirgū veicināja jaunu mājokļu piedāvājuma ierobežotā reaģētspēja uz spēcīgo pieprasījumu, ko veicināja iedzīvotāju skaita pieaugums un arvien mazākas mājsaimniecības. Tiek prognozēts, ka 2025. gadā mājokļu trūkums pārsniegs 400 000 mājokļu ¹⁶. Lai palielinātu mājokļu piedāvājumu, likvidējot galvenos šķēršļus, kas pašlaik kavē būvniecību, valdība varētu virzīt uz priekšu savus plānus racionalizēt plānošanas un atļauju piešķiršanas procesus, kuru pabeigšanai vidēji ir vajadzīgi 6–7 gadi, kā arī vienkāršot būvniecības noteikumus. Turklāt jaunu mājokļu būvniecībai varētu atvēlēt vairāk zemes. Ir vēl vairāki citi progresu kavējoši faktori, tostarp darbaspēka trūkums un būvniecības ierobežojumi, ko rada slāpekļa pārmērīga nogulsnešanās un elektrotīkla pārslodze. Mājokļu piedāvājuma palielināšana ir būtiska, lai mazinātu makroekonomikas nelīdzsvarotību.
- (20) Nepietiekami attīstītais privātais īres tirgus Nīderlandē rada būtiskas fiziskās un finansiālās pieejamības problēmas, kā arī palielina nabadzības risku mājsaimniecībām ar zemiem un vidējiem ienākumiem. Lai gan nesenie politikas pasākumi, piemēram, regulēto īres maksu tvēruma paplašināšana, ir snieguši atvieglojumu daļai īrnieku, tie – līdztekus augstākām procentu likmēm un nodokļu izmaiņām – ir arī veicinājuši īres mājokļu fonda sarukšanu. Šo tendenci veicina tas, ka izīrētāji pārdod īpašumus pircējiem, kuri paši tajos dzīvos, tādējādi vēl vairāk samazinot īres mājokļu pieejamību, savukārt mājokļiem virs noteiktajiem cenas griestiem īres maksa ir pieaugusi. Lai stimulētu izaugsmi privātajā īres sektorā, investīcijas privātajā īres tirgū varētu padarīt pievilcīgākas, regulētās īres maksas pielāgojot tā, lai tās vairāk atbilstu īpašumu novērtējumam, vienlaikus nepieļaujot atgriešanos pie nesamērīgi augstām īres maksām. Šāda līdzsvarota pielāgošana varētu palīdzēt gan palielināt mājokļu kopējo piedāvājumu, gan samazināt stimulus uzņemties hipotekāros parādus, lai iegādātos mājokli, kas savukārt palīdzētu mazināt makroekonomikas nelīdzsvarotību.

¹⁶ Pamatojoties uz Eiropas Komisijas un JRC aprēķiniem un prognozēm. Sīkāku informāciju skatīt Balouktsi et al. (2026) *Housing investment needs in the EU*. [JRC tehniskais ziņojums 144419](#).

- (21) Nīderlandes ilgtermiņa aprūpes sistēmā ir būtiskas problēmas, ko rada sabiedrības novecošana, dārga institucionālā aprūpe un plašs apgādājamo personu segums. Nīderlandes sniegums ir labs, salīdzinot ar lielāko daļu dalībvalstu ilgtermiņa aprūpes sistēmas pietiekamības, pieejamības un kvalitātes, kā arī darbaspēka lieluma ziņā. Tomēr šī sistēma rada arvien lielāku spiedienu uz valsts budžetu. Kopējie ilgtermiņa aprūpes izdevumi Nīderlandē 2022. gadā bija 3,8 % no IKP, kas ir augstākā vērtība Eiropas Savienībā, un saskaņā ar Komisijas 2024. gada ziņojumu par novecošanu tiek prognozēts, ka līdz 2070. gadam tie pieaugs līdz 5,7 % no IKP. Pasākumi šā pieauguma ierobežošanai varētu ietvert līdzmaksājumu (t. i., pacientu pašu veikto iemaksu) salāgošanu ar saņemtās aprūpes izmaksām par dažādiem pakalpojumu veidiem. Sistēma darbotos izmaksu ziņā lietderīgāk, ja pacienti izvēlētos aprūpes vidi, pamatojoties uz viņu individuālajām aprūpes vajadzībām, nevis vidi, kas minimizē viņu līdzmaksājumus. Jaunās valdības koalīcijas līgumā ir ietverti centieni uzlabot izmaksu lietderību, tostarp pašreizējā pilnvaru termiņā panākt strukturālus ietaupījumus aptuveni 0,2 % apmērā no IKP. Papildu investīcijas profilaksē, lai aizkavētu ilgtermiņa aprūpes vajadzību rašanos un vēl vairāk uzlabotu kopienā balstītas aprūpes sniegšanu, arī varētu palīdzēt samazināt izmaksas. Šie uzlabojumi varētu nodrošināt, ka sistēmas priekšrocības tiek sadalītas efektīvāk, neapdraudot sistēmas plašo segumu un kvalitāti.
- (22) Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību Savienības finansēšanas instrumentu sekmīgā īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.

- (23) Nīderlandē kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas ietver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Kohēzijas fonda (KF), pārsniedz ES līmeņa vidējo tempu gan projektu atlases, gan maksājumu ziņā. Ir svarīgi saglabāt pašreizējo tempu, vienlaikus maksimāli palielinot investīciju ietekmi uz vietas. Nīderlande jau veic pasākumus saskaņā ar kohēzijas politikas programmām, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Ir būtiski nodrošināt, ka jaunās investīcijas, ko Nīderlande identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā ¹⁷ noteiktajām prioritātēm, tiek ātri un efektīvi īstenotas.
- (24) Nīderlande saskaras ar vairākām problēmām, kas saistītas ar nepietiekamām investīcijām pētniecībā un inovācijā un jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu ierobežotu piekļuvi finansējumam, pastāvīgo atkarību no fosilā kurināmā līdztekus elektrotīklu infrastruktūras ierobežojumiem, darba tirgus segmentāciju, kā arī darbaspēka un prasmju trūkumu, tostarp vājiem pamatprasmju rādītājiem un zemu iesaisti zinātnē, tehnoloģijās, inženierzinātnēs un matemātikā (*STEM*), jo īpaši nepietiekami pārstāvēto grupu vidū.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

- (25) Nīderlandes inovācijas ekosistēma gūst labumu no spēcīgiem pētniecības un inovācijas pamatnosacījumiem, taču publiskā sektora pētniecības un izstrādes intensitāte joprojām ir zemāka par ES vidējo rādītāju, un privātā sektora pētniecības un izstrādes intensitāte atpaliek no valstīm ar visspēcīgākajiem rādītājiem Eiropas Savienībā (Zviedrija, Dānija un Somija) un pasaules inovācijas līderēm, piemēram, Amerikas Savienotajām Valstīm. Pastāv risks, ka progress pētniecības un izstrādes jomā vēl vairāk palēnināsies, ja šīs nepilnības netiks novērstas. Lai risinātu šīs problēmas, Nīderlandes valdība ir paziņojusi par rīcības plānu, lai līdz 2030. gadam sasniegtu mērķi investīcijām pētniecībā un izstrādē 3 % apmērā no IKP, un tas ietver tādas politikas iniciatīvas kā Valsts graužošo inovāciju aģentūras izveide, pārskatīta rūpniecības politika tādās galvenajās nozarēs kā pusvadītāji vai biotehnoloģija un atbalsts reģionālajiem inovācijas klasteriem. Tomēr šo pasākumu īstenošana joprojām ir agrīnā posmā. Ir būtiski nodrošināt saskaņotību starp šīm iniciatīvām un esošo Valsts tehnoloģiju stratēģiju, lai izvairītos no politikas sadrumstalotības un maksimāli palielinātu tās efektivitāti. Publiskā atbalsta stiprināšana inovācijām var palīdzēt uzlabot inovāciju vidi, veicināt produktivitātes pieaugumu un saglabāt Nīderlandes kā Eiropas inovāciju līderes pozīciju.

- (26) Lai gan Nīderlandē ir viens no attīstītākajiem riska kapitāla tirgiem Eiropas Savienībā, daļa Nīderlandes jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu saskaras ar grūtībām piesaistīt finansējumu. Jo īpaši jaunuzņēmumi pirmsēklas posmā saskaras ar šķēršļiem, kas vēlāk apgrūtina to veiksmīgu izaugsmi. Pēdējā posma riska kapitāla trūkums liek inovatīviem Nīderlandes uzņēmumiem meklēt finansējumu ārzemēs vai pārcelties uz ārzemēm, tādējādi ierobežojot Nīderlandes spēju attīstīt jaunuzņēmumus par lieliem tirgus dalībniekiem. Publiskais atbalsts jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem līdz šim ir bijis saistīts ar salīdzinoši ierobežotiem finanšu resursiem, un tam trūkst paredzamības. Nīderlandes valdība ir paziņojusi par Valsts investīciju iestādes izveidi, kas vērsta uz jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem un kas, paredzams, sāks darboties 2028. gadā. Tomēr izšķiroša nozīme būs efektīvai īstenošanai un pastāvīgai uzraudzībai. Ja šis finansējuma deficīta jautājums netiks risināts, tas varētu kavēt inovācijas un ilgtermiņa konkurētspēju, jo jaunuzņēmumi un augošie uzņēmumi parasti uzrāda lielāku produktivitātes pieaugumu nekā citi jaunie uzņēmumi. Papildus piekļuvei finansējumam svarīga nozīme jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu atbalstīšanā ir arī vispārējai uzņēmējdarbības videi. Regulējuma sarežģītība, administratīvais slogs un neskaidrības nodokļu sistēmā var negatīvi ietekmēt uzņēmumu spēju ieviest inovācijas un augt. Lai risinātu šo jautājumu, Nīderlande varētu gūt labumu no finansēšanas instrumentu, piemēram, garantiju un fondu fonda struktūru, plašākas izmantošanas, lai mobilizētu kapitālu un piesaistītu institucionālos investorus. Valsts investīciju iestāde varētu arī palīdzēt nodrošināt politikas paredzamību un samazināt sadrumstalotību.

- (27) Inovācijas darbība Nīderlandē ir ļoti koncentrēta lielos, vispāratzītos uzņēmumos, un trīs lielākie uzņēmumi 2023. gadā nodrošināja aptuveni ceturto daļu no kopējām investīcijām pētniecībā un izstrādē, savukārt jaunie un mazie uzņēmumi sniedz tikai ierobežotu ieguldījumu. Neraugoties uz salīdzinoši augsto digitalizācijas līmeni Nīderlandes MVU vidū, joprojām pastāv ievērojama atšķirība starp maziem un lieliem uzņēmumiem progresīvo tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta un mākoņdatošanas, ieviešanā. Tā rezultātā produktivitātes pieaugumu galvenokārt virza vēsturiskie uzņēmumi, un atšķirības starp uzņēmumiem vienās un tajās pašās nozarēs palielinās. Pastāv iespējas kāpināt MVU produktivitāti, veicinot turpmāku digitalizāciju un inovāciju. Nīderlandes valdība ir paziņojusi par pētniecības un izstrādes nodokļu atskaitījumu shēmas pārskatīšanu, lai to vienkāršotu un paplašinātu tās tvērumu ar mērķi stimulēt mazākus un jaunākus uzņēmumus iesaistīties pētniecības un izstrādes darbībās. Lai turpinātu risināt šīs problēmjautājumus, Nīderlande varētu ieviest fiskālu un nefiskālu pasākumu kopumu, piemēram, vaučeris un dotācijas digitālo tehnoloģiju ieviešanai, nodokļu stimulus investīcijām progresīvajās tehnoloģijās, kā arī pielāgotas apmācības digitālo prasmju uzlabošanai, tādējādi veicinot progresīvo tehnoloģiju plašāku izmantošanu un stiprinot inovāciju kapacitāti, jo īpaši MVU vidū.
- (28) Lai gan atjaunīgo energoresursu līmenis elektroenerģijas struktūrā Nīderlandē pārsniedz ES vidējo rādītāju, Nīderlande joprojām lielā mērā ir atkarīga no fosilajām degvielām. Lai gan atjaunīgo energoresursu izvēršana 2024. gadā ir paātrinājusies, Nīderlande 2025. gadā ir panākusi nelielu progresu atjaunīgo energoresursu izvēršanā, un tas daļēji ir skaidrojams ar elektrotīkla pārslodzi, izmaksu pieaugumu atkrastes vēja enerģijas piegādes ķēdēs un to, ka elektroenerģijas pieprasījums rūpniecībā bija mazāks nekā gaidīts. Tajā pašā laikā, lai gan enerģijas galapatēriņš (*FEC*) dzīvojamo ēku sektorā samazinājās, kopējais *FEC* 2024. gadā palielinājās salīdzinājumā ar 2023. gadu, apvēršot kopš 2019. gada panākto samazinājumu. Tas padara Nīderlandes ekonomiku neaizsargātu pret cenu izmaiņām pasaulē un kavē pāreju uz zaļo ekonomiku. Tāpēc ir vajadzīgi papildu centieni, lai samazinātu atkarību no fosilā kurināmā un uzlabotu energoefektivitāti Nīderlandē, tostarp ēkās un rūpnieciskajos procesos. Tas varētu ietvert pasākumus finanšu risku samazināšanai atkrastes vēja enerģijas nozarē, lai saglabātu investīciju pievilcību šajā nozarē.

- (29) Elektrotīkla pārslodze ir pasliktinājusies vēl vairāk, ietekmējot kā lauku, tā pilsētu teritorijas un kā pārvades, tā sadales tīklus. Tas kavē pāreju uz tīru enerģiju, ierobežo saimniecisko darbību un apdraud Nīderlandes konkurētspēju. Elektrotīkla pārslodzes jautājums tiek risināts, apvienojot pieaugošas investīcijas tīklā un regulatīvās iniciatīvas, kuru vidū ir arī jaunais Enerģētikas likums. Neraugoties uz šiem pasākumiem, elektrotīkla pārslodze īstermiņā un vidējā termiņā joprojām būs būtisks izaicinājums, tādēļ šim jautājumam ir nepieciešama pastāvīga uzmanība un rīcība saistībā ar to. Nīderlande varētu gūt labumu, palielinot sava pārvades un sadales elektrotīkla jaudu, ieviešot un stimulējot elastīga elektroenerģijas piedāvājuma un pieprasījuma risinājumus, maksimāli palielinot starpzonu elektroenerģijas tirdzniecību, izmantojot esošo pārrobežu infrastruktūru, kā arī turpinot vienkāršot tīkla atļauju piešķiršanas procedūras.
- (30) Ņemot vērā cilvēkkapitāla izšķirošo nozīmi Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju, izglītības un mācību jomā, kuras kavē konkurētspēju. Nīderlandei adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā.
- (31) Slāpekļa pārmērīgs nogulsnešanās līmenis, ko galvenokārt, bet ne tikai rada intensīvās lauksaimniecības nozare, joprojām ir būtiska vides problēma, kas ietekmē Nīderlandes ekonomiku kopumā. Slāpekļa pārmērīga nogulsnešanās izraisa augsnes un ūdensobjektu pārmērīgu mēslošanu un paskābināšanos, vienlaikus būtiski ierobežojot būvniecības atļauju izdošanu. Bažas joprojām rada arī virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu kvalitāte. Ir jāīsteno konkrēti pasākumi, lai strukturāli risinātu emisijas radošo nozaru izraisīto slāpekļa pārmērīgu nogulsnešanos un veicinātu pāreju uz ilgtspējīgu lauksaimniecību, tostarp bioloģisko lauksaimniecību. Jo īpaši Nīderlande varētu gūt labumu, ieviešot lauksaimniecības prakses, kuru mērķis ir samazināt barības vielu un pesticīdu radīto piesārņojumu, kā arī siltumnīcefekta gāzu emisijas.

- (32) Elastīgas nodarbinātības īpatsvars darba tirgū, ietverot gan darbiniekus ar terminētiem darba līgumiem, gan pašnodarbinātos, Nīderlandē joprojām ir augsts – 35,4 %, kas ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju (20,6 %). Lai gan zināma elastība sekmē ekonomikas pielāgošanās spēju, plaša elastīgas nodarbinātības izmantošana ir padziļinājusi darba tirgus segmentāciju (proti, darba tirgus sadalīšanos dažādās darbinieku kategorijās ar atšķirīgu nodarbinātības drošības līmeni un/vai piekļuvi sociālajiem un citiem pabalstiem). Tas nesamērīgi skar neaizsargātas grupas, piemēram, darba ņēmējus ar zemāku prasmju līmeni un migrantu izcelsmes personas, kuras bieži saskaras ar nestabiliem nodarbinātības apstākļiem, tostarp ierobežotu piekļuvi apmācībai un attīstībai, nepietiekamu sociālo aizsardzību un augstāku nodarbinātu personu nabadzības un sociālās atstumtības risku. Šīs problēmas ne tikai saasina iespēju nevienlīdzību, bet arī apdraud ilgtermiņa produktivitāti. Lai palielinātu aizsardzību un radītu vienlīdzīgākus konkurences apstākļus darba ņēmējiem, valdība virza reformu paketi, kuras mērķis ir samazināt stimulus pašnodarbinātībai un elastīgai nodarbinātībai. Šajā nolūkā ir ļoti svarīgi ātri ieviest obligātu invaliditātes apdrošināšanu pašnodarbinātām personām un nodrošināt lielāku darba drošību personām, kuras strādā saskaņā ar elastīgiem darba līgumiem.

- (33) Darbaspēka un prasmju trūkums Nīderlandē joprojām ir būtisks izaicinājums, kas ietekmē nozares, kuras saistītas ar divējādo pārkārtošanos un tādiem sabiedrības izaicinājumiem kā veselības aprūpe, izglītība, tehnoloģijas un IKT. Darbaspēka trūkuma pamatā joprojām ir strukturāli faktori, piemēram, liels pieprasījums zemas produktivitātes nozarēs un piedāvājuma trūkums, ko rada zems vidējais nostrādāto stundu skaits, novecošana un lēns darbaspēka pieaugums. Lai gan pastāvīgs darbaspēka trūkums varētu radīt stimulus ar darbaspēka taupīšanu saistītai inovācijai, šāds trūkums var kavēt ražīguma pieaugumu un konkurētspēju. Nīderlandē ir augsts līdzdalības līmenis darba tirgū, taču joprojām saglabājas neizmantots darbaspēka potenciāls migrantu izcelsmes personu un nepilna darba laika darbinieku, jo īpaši sieviešu, vidū. Darba un privātās dzīves līdzsvara uzlabošana, tostarp, nodrošinot labāku piekļuvi bērnu aprūpei par pieņemamu cenu, kā arī kvalificētu speciālistu piesaiste profesijās, kurās pastāvīgi trūkst darbaspēka, var palīdzēt palielināt darbaspēka piedāvājumu. Pastāv dažādas prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas, taču cilvēki ar vāju saikni ar darba tirgu no tām gūst tikai ierobežotu labumu. Joprojām pastāv būtiski izaicinājumi saistībā ar mobilo un migrējošo darbinieku darba kvalitāti un apstākļiem, īpaši tajās darbietilpīgajās nozarēs, kas atkarīgas no elastīgiem nodarbinātības režīmiem. Pieprasījuma puses politikas pasākumus varētu vērst uz darbietilpīgo un zemas produktivitātes nozaru strukturālo faktoru risināšanu, vienlaikus sekmējot augstas pievienotās vērtības nozares un nozares, kas saistītas ar sabiedrības izaicinājumiem (piemēram, izglītību, veselības aprūpi, kā arī zaļo un digitālo pārkārtošanos), un veicinot starpnozaru mobilitāti.
- (34) Pamatprasmju apguves pasliktināšanās skolēnu vidū Nīderlandē apdraud ekonomikas konkurētspēju un darba tirgus rezultātus. Pēdējā desmitgadē ir strauji pieaudzis to skolēnu skaits, kuriem ir vājas sekmes matemātikā, dabaszinātnēs un lasīšanā. Vienlīdzība izglītībā joprojām ir izaicinājums, jo nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu vidū vājas sekmes novērojamas daudz biežāk nekā viņu vienaudžu vidū. Nīderlande varētu pastiprināt mērķtiecīgu atbalstu skolām ar sliktiem rādītājiem, ārvalstīs dzimušiem skolēniem un migrantu izcelsmes skolēniem. Skolotāju trūkums ir mazinājies, bet joprojām ir ievērojams un ietekmē skolēnu mācību rezultātus. Lai skolotāja profesiju padarītu pievilcīgāku un palīdzētu piesaistīt un noturēt skolotājus, Nīderlande varētu uzlabot darba apstākļus un karjeras izaugsmi, tostarp samazinot administratīvo slogu skolotājiem un veicinot daudzveidīgākas karjeras iespējas.

- (35) Nīderlande saskaras ar strukturālām problēmām pietiekami plašas *STEM* prasmju bāzes attīstīšanā. Neraugoties uz aktīvu dalību profesionālajā un augstākajā izglītībā, absolventu īpatsvars *STEM* un IKT jomās abos izglītības līmeņos joprojām ir salīdzinoši zems, un tas arvien vairāk ierobežo produktivitāti. Līdz ar to tehniskajās profesijās saglabājas darbaspēka trūkums, jo īpaši tādās nozarēs kā būvniecība, enerģētika un apstrādes rūpniecība, kas ir kritiski svarīgas zaļajai un digitālajai pārkārtošanai un kur pieprasījums pēc specializētām prasmēm joprojām pārsniedz piedāvājumu. Sievietes *STEM* jomās joprojām ir ievērojami nepietiekami pārstāvētas, savukārt skolēni ar migrācijas izcelsmi retāk izvēlas *STEM* mācību virzienus, un viņus biežāk skar zemi sasniegumi pamatprasmju apgūvē. Šīs atšķirības ir saistītas ar dzimumu stereotipiem un plašāku nevienlīdzību izglītībā, tostarp ar plaisām mācību sasniegumos un iespēju pieejamībā nelabvēlīgā situācijā esošām grupām. Šo problēmu risināšanai ir nepieciešami mērķtiecīgi atbalsta mehānismi un labāka karjeras konsultāciju pieejamība, lai veicinātu plašāku iesaisti *STEM* mācību virzienos. Šo jomu iekļautības un pievilcības veicināšana ir būtiska, lai paplašinātu pieejamo speciālistu loku, mazinātu prasmju trūkumu un nodrošinātu, ka Nīderlande spēj reaģēt uz mainīgajām darba tirgus prasībām.
- (36) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2026. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot ANP, lai īstenotu 2026. gada ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Nīderlandi 1. ieteikums palīdz īstenot pirmo, otro, trešo un piekto ieteikumu par eurozonu, 2. ieteikums palīdz īstenot ceturto ieteikumu par eurozonu, 3. un 4. ieteikums palīdz īstenot septīto ieteikumu par eurozonu un 5. ieteikums palīdz īstenot piekto ieteikumu par eurozonu.

AR ŠO IESAKA Nīderlandei 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Ievērot neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, ko Padome ieteica [datums]. Palielināt kopējos aizsardzības un drošības izdevumus un gatavību, vienlaikus nodrošinot parāda ilgtspēju un izdevumu efektivitāti, kā arī pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, ka pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu kāpuma ietekmi, ir pagaidu pasākumi, kas vērsti uz neaizsargātu mājāsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību risināšanu, saglabā stimulus taupīt enerģiju, un ka to fiskālās izmaksas ir saderīgas ar saistībām saskaņā ar ES fiskālo sistēmu. Salāgot nodokļu piemērošanu dažādiem ienākumu veidiem no kapitāla un īpašuma, tostarp pakāpeniski atceļot hipotekāro kredītu procentu maksājumu atskaitāmību. Pieņemt un īstenot pasākumus, lai novērstu šķēršļus jaunu mājokļu būvniecībai, vienkāršojot plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūras. Atbalstīt finansiāli pieejama privātā īres sektora attīstību, tostarp pielāgojot regulētās īres maksas. Pievērsties gaidāmajam ar novecošanu saistīto izdevumu pieaugumam ilgtermiņa aprūpē, padarot sistēmu izmaksu ziņā lietderīgāku.
2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Saglabāt īstenošanas tempu kohēzijas politikas programmās, attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm un elastības iespējām, par kurām panākta vienošanās kohēzijas politikas satvara vidusposma pārskatīšanā.
3. Palielināt publiskā un privātā sektora pētniecības un izstrādes intensitāti, novirzot atbalstu investīcijām galvenajās stratēģiskajās tehnoloģijās un reģionālajās inovācijas ekosistēmās. Risināt jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu finansējuma deficīta jautājumu, tostarp paredzot stimulus institucionālo investoru piesaistei. Atbalstīt MVU inovāciju ieviešanā un jaunu tehnoloģiju ieviešanā.
4. Samazināt vispārējo atkarību no fosilā kurināmā, paātrinot atjaunīgo energoresursu izvēršanu un uzlabojot energoefektivitāti, jo īpaši ēkās. Samazināt elektrotīkla pārslodzi, palielinot pārvades un sadales tīkla jaudu, īstenojot elastības risinājumus, maksimāli palielinot starpzonu tirdzniecību un vēl vairāk vienkāršojot atļauju piešķiršanas procedūras. Īstenot strukturālus pasākumus, lai efektīvi novērstu slāpekļa pārmērīgu nogulsnešanos un ūdens kvalitātes pasliktināšanos, īpašu uzmanību pievēršot ilgtspējīgai lauksaimniecībai.

5. Pieņemt un īstenot pasākumus, lai mazinātu stimulus izmantot elastīgus vai terminētus darba līgumus. Novērst darbaspēka un prasmju trūkumu, tostarp mobilizējot neizmantoto darbaspēka potenciālu un mērķtiecīgāk virzot prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumus. Veicināt darbaspēka pārdali uz augstas produktivitātes nozarēm un nozarēm, kas saistītas ar sabiedrības izaicinājumiem, vienlaikus uzlabojot mobilo un migrējošo darba ņēmēju darba un dzīves apstākļus. Uzlabot skolēnu pamatprasmes, tostarp ceļot skolotāja profesijas prestižu un sniedzot pielāgotu atbalstu nelabvēlīgā situācijā esošām skolām. Veicināt dalību *STEM* programmās.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*
